12
30. SEPTEMBER 2022
ÅRGANG 122

TRO & MISSION

TEMA:
KIRKETUGT
> SIDE 24

GITTE **TRYLLER BIBELENS BUDSKAB** FREM

> SIDE 10

17-ÅRIG ZOOMER IND PÅ GUDS SKABERVÆRK
> SIDE 6

VOLONTØRER LÆRER TUKTUK-CHAUFFØRER ENGELSK
> SIDE 20

KRISTENDOMSKURSUS BAG TREMMER
> SIDE 38

LEDERJOB: OVERBLIK, HJERTE OG GOD PÅ LUFTGUITAR?

Bofællesskabet Elmebo søger leder / lederpar

DROP TANKEN OM INSTITUTION, SOM DU KENDER DET...

Velkommen indenfor på Elmebo! Det er lørdag morgen, og her dufter af kaffe og rundstykker. Beboerne kommer dryssende i morgenkåbe, når de er færdige med at sove længe. Medarbejdere og beboere drikker morgenkaffe sammen, og der er god tid og weekendstemning. Lystig snak om Olsen Banden og fredagsslik fra baren i går og om planerne for udflugt og hjemmebagt pizza senere i dag. Der fortælles røverhistorier og grines. Her er der plads til at være, som man er. Som med sin familie - hjemme hos sig selv.

Elmebo er en selvejende institution beliggende i Dianalund på smukke Vestsjælland og er et fast botilbud for 10 beboere med særlige behov. Vores beboergruppe er bredt sammensat af voksne diagnosticeret inden for autismespektret, med downs syndrom, senhjerneskade og med forskellige udviklingsforstyrrelser.

GÅ IKKE GLIP AF: ALSIDIG ARBEJDSDAG OG SKIFTENDE KASKETTER

Du skal kunne trives i at indgå i plejen fra morgenen af, sidde til møde med repræsentanter fra kommunen om formiddagen og efter middag sidde med budgetstyring på kontoret. Afbrudt af først et opkald fra en pårørende og efterfølgende en uformel snak med en medarbejder om en situation, han er usikker i. Du når desuden lige at svinge en solid luftguitar sammen med tre beboere til Kim Larsen på høj volumen, før de sidste forberedelser til personalemødet klares før fyraften. Kort sagt: Du får en varieret dag. Mange bolde i luften - mange kasketter.

FÅ KRISTEN ARBEJDSPLADS – SKAB KRISTENT HJEM

Vi er en del af Kristelig Handicapforening, og Elmebo drives med høj pædagogisk faglighed og store ambitioner ud fra et kristent livs- og menneskesyn. Vi mener, at alle mennesker har uendelig stor værdi, og at alle har krav på et liv, hvor værdighed og respekt er udgangspunktet for alt. For mange af beboerne har det stor betydning at bo i et kristent miljø, og det forventes, at du som leder med integritet kan arbejde med på at fastholde og udvikle Elmebo som kristent hjem.

KAN DU SKABE HJEM?

Som leder på Elmebo er du helt central. Du er tovholder, bindeled og med hele vejen rundt i arbejdet. Det er dig, beboere, medarbejdere, pårørende, samarbejdspartnere, myndigheder og instanser ved, de altid kan kontakte ved spørgsmål, forslag, bekymringer mm. Som leder er du nærværende og til at få fat på. Du er tydelig og opererer med et højt informationsniveau. Og allervigtigst: du møder alle mennesker med åbenhed og respekt, og du arbejder for, at Elmebo bliver ved at være mere end en institution - et rigtigt hjem.

Leder eller lederpar?
Læs mere om vores tanker på hjemmesiden...

LÆS MEGET MERE OM STILLINGEN OG OM ELMEBO PÅ: WWW.ELMEBO.DK

Tøv ikke, hvis du har spørgsmål til stillingen - kontakt:
Ekstern konsulent Egon Madsen, som er en del af ansættelsesprocessen, på: egonmads@hotmail.com / 23 39 60 22.
Formand Erlan Meiner-Jensen på: temeiner@gmail.com / 93 83 43 84.

Ansøgningsfrist: mandag d. 24. oktober kl. 12.00

ELMEBO
Mere end en institution - et rigtigt hjem!
En del af... Kristelig Handicapforening

INDHOLD

6 17-årige Mikkel zoomer ind på Guds skaberværk

10 PORTRÆT
"Trylleri er et godt redskab til at formidle Bibelens evangelium"

18 **LM RUNDT**
> Lydbibler baner vej for evangeliet
> Maiken skal hjælpe lokale initiativer i Mongoliet frem
> Tuktuk-chauffører lærer engelsk og hører om Jesus
> Færre indtægter og flere udgifter kan presse LM's arbejde

24 **TEMA: KIRKETUGT**
> Bibelen byder os at sætte grænser
> Kirketugt er for menneskets og menighedens skyld
> Engang blev man udstødt. I dag er der fri nadver
> Synd har konsekvenser

30 **KIRKEN VERDEN RUNDT**

33 **NYT FRA LM**

34 Kristne bliver for meget i deres egen subkultur

35 NYE UDGIVELSER

36 "Jeg beder bare om, at Jesus må bruge min udtalelser til noget godt"

38 Kristendomskursus bag tremmer

43 Jeg takker for, at Gud leder og sørger for os

NICKLAS LAUTRUP-MEINER
KOMMUNIKATIONSLEDER
NLM@DLM.DK

STÅ FREM MED BIBELEN I HÅNDEN

Det er ikke nogen lille sag at komme på landsdækkende tv i rollen som ham, ingen kan lide. Menighedsrådsformanden Filip Ambrosen, der i *21 Søndag* på DR1 fortalte, at han var imod kvindelige præster, fortæller i dette nummer af *Tro & Mission*, at det var en hård oplevelse, der påvirkede ham fysisk i dagene efter interviewet.

I de næste mange år må han også leve med, at hans udtalelser dukker op, når folk googler hans navn. I værste fald kan det måske få nogen til at fravælge ham til deres VVS-opgave.

Men det var også en god oplevelse, siger han. En oplevelse af at have stillet sig selv til rådighed for Gud. Derfor er han klar til at gøre det igen og ønsker sig, at flere andre ville gøre det samme.

Den opfordring gælder ikke først og fremmest denne bestemte sag. Spørgsmålet om kvindelige præster er der givetvis delte holdninger til også i LM. Og der er helt sikkert også en stor gruppe, der ikke har taget eller kan tage stilling til spørgsmålet.

Sagens kerne ligger dybere. Nemlig om vi i vores samfund kan fastholde, at Bibelen er en større autoritet end samtidens holdninger til et spørgsmål. Det er først og fremmest dét synspunkt, som Filip Ambrosen stod frem med. "Med Bibelen i hånden", som han selv udtrykker det.

STØRRE AUTORITET END TIDSÅNDEN

Det er formentlig de færreste af *Tro & Missions* læsere, der ikke vil skrive under på, at Bibelen er en større autoritet end tidsånden. Men er vi også villige til at stå frem med Bibelen i hånden? Få af os får sikkert anledning til at tale på samme store scene som Filip Ambrosen, men mange af os er dagligt i kontakt med en ikke-kirkevant dansker.

Lad os tage Bibelen med i hånden i dette møde. Ikke som en mursten, vi kan slå folk i hovedet med, men som det kærlighedsbrev, Gud har rakt til alle mennesker. Måske fører det til, at mennesker lytter til Bibelens ord. Måske fører det til hånende ord eller til, at folk fravælger os. I så fald går det os ikke anderledes, end det ofte gjorde for den mester, vi gerne vil tilhøre.

"Lad os da gå ud til ham 'uden for lejren' og bære hans forhånelse" (Hebr 13,13).

FOTO: KLOKKEBJERG

HØSTTID PÅ PLEJEHJEMMET KLOKKEBJERG

Det er ikke kun på landet, høsttid giver travlhed. Også på Plejehjemmet Klokkebjerg i Skjern blev der høstet midt i september.

Mange beboere var travlt beskæftiget med at plukke aroniabær i hækken og æbler fra træerne. Andre skrællede æblerne, så der nu er frugt og bær til kagerne.

DIN ARV KAN BLIVE TIL LIV FOR ANDRE

LM er gennem generationer blevet velsignet med testamentariske gaver. Det betyder, at vi fortsat kan forkynde evangeliet om det evige liv til mennesker i Danmark og ude i verden.

Du kan være med til at række det videre ved at tegne et testamente til fordel for LM. Læs mere på dlm.dk/arv, eller kontakt sekretariatet på 48207660 og få gratis hjælp og vejledning.

FOTO: LM BORNHOLM

100 BORNHOLMSKE KVINDER NØD EN DAG SAMMEN

Lørdag 17. september var knap 100 kvinder i alle generationer samlet på LM-Lejren i Pedersker.

Lærer Rebekka Carlsen og hospiceleder Lisbeth Due Madsen holdt foredrag ud fra nutidige emner som "Vores livssyn i mødet med andre mennesker" og "Glæder og udfordringer i en kristen familie".

Køkkenet blev bestyret af fire mænd, og mange benyttede sig af det gode vejr og gik en tur til den nærliggende strand. Både på gåturen og på lejren var der mange snakke om livet på godt og ondt på tværs af alder og livserfaringer.

FOTO: SOLGÅRDEN

EFTERSKOLEN SOLGÅRDEN VAR I FORRIGE UGE VÆRT FOR ELEVER OG LÆRERE FRA PORTUGAL, SVERIGE, TYSKLAND OG TYRKIET, SOM FIK ET INDBLIK I EFTERSKOLELIVET I DANMARK.

Det er ikke mig, der får planterne til at gro eller træerne til at springe ud. Det giver en ydmyghed i mit liv.

ASTRID ISHØJ, DELTAGER I "ALENE I VILDMARKEN", I DETTE ÅRS UDGAVE AF 24:12.

FOTO: LM KIDS

LM I RØNNE **GRAVEDE GULD** TIL ÅRETS JULEHJÆLP

Der var græskar, marmelade, flødebolle-kast og guldgravning i korn på programmet, da LM-Kirken Vestbornholm søndag den 11. september holdt høst- og familiegudstjeneste for hele menigheden.

Formiddagen startede med gudstjeneste og fællesspisning, hvor alle havde medbragt mad til det fælles buffetbord. Derefter var der diverse boder og konkurrencer, hvor al indtjeningen gik til LMBU's Projekt Julehjælp. Blandt andet blev der dystet i, hvem der i længst tid kunne holde en bibel i udstrakt arm. Gættede man rigtigt, kunne man give 5 kroner til indsamlingen.

Projekt Julehjælp er en landsdækkende indsamling, som i år går til at hjælpe trængte familier til at kunne fejre jul.

FOTO: PEXELS

ONLINE ÆGTESKABS-KURSUS OVER SYV UGER

"For os var det optimalt, at det foregik online en hverdagsaften, så vi ikke skulle arrangere børnepasning, men blot kunne åbne computeren, når de tre børn var blevet puttet."

Det siger Anne Holm Stark om det syvugers ægteskabskursus, som LM's familiekonsulent Kristian Andersen holdt i foråret 2021 i samarbejde med Indre Missions (IM) Familiearbejde.

Tæt ved 300 par over hele landet deltog. Et af parrene var Anne og hendes mand, Simon.

Anne indskyder, at en anden fordel var, at man kunne gå og tale om ugens emne i en hel uge.

"I løbet af ugen kommer hverdagen ind, og man støder måske på situationer, hvor konkrete udfordringer dukker op," siger hun.

MAN UDVIKLER SIG – DERFOR ER ÆGTESKABSKURSER ALTID RELEVANT

LM's og IM's Familiearbejde udbyder online ægteskabskurset igen i år fra den 26. oktober, og Anne og Simon har overvejet, om de skal tage det en gang til.

"Selv om det er de samme emner – og det er det på alle ægteskabskurser – bliver det ved med at være relevant," siger Simon.

"For man udvikler sig, og det, der ikke var særlig relevant før, er det måske nu."

<

Mikkels foto af en få timer gamle ælling blev et af vinderbillederne i konkurrencen "Danmarks bedste naturfoto".

MIKKEL ZOOMER IND PÅ **GUDS SKABERVÆRK**

MIKKEL THORNGREEN ER **17 ÅR OG DYREFOTOGRAF**. HAN GLÆDER SIG OVER AT KUNNE BRUGE SINE PLETSKUD AF FUGLE, RÅDYR OG GRÆVLINGER TIL AT FORTÆLLE OM GUDS FARVERIGE NATUR.

TEKST KAJA LAUTERBACH **FOTO** MIKKEL THORNGREEN, CARSTEN THORNGREEN

Mange timers venten på det helt rigtige øjeblik, hvor han skal være helt stille. Og pludselig kigger fuglen, kronhjorten, rådyret eller ræveungen direkte ind i kameraets linse.

”Det giver mig et kick, og adrenalinen pumper,” siger Mikkel Thorngreen, der er naturfotograf.

”Det er netop udfordringen med at lave et sindssygt godt billede, der er det fede. Jeg kan ikke bare knipse løs, men skal vente til det helt rigtige øjeblik, så støjen fra kameraets udløser ikke skræmmer dyret.”

EN SAFARITUR VAKTE INTERESSEN

Det er især dyrebilleder, der er 17-årige Mikkels store passion.

”Jeg har altid været vild med dyr. Jeg er vokset op i en lille landsby få hundrede meter fra en lille skov og med heste på naboens marker og og har plaget om at komme på safari, siden jeg var lille,” fortæller han.

Den drøm gik i opfyldelse for tre år siden, da han fik en safaritur til Afrika i konfirmationsgave, og dér begyndte hans passion for at fotografere.

”Jeg tog masser af dyrefotos med det lommekamera, jeg havde dengang. Det var fantastisk, og da jeg kom hjem, lånte jeg min fars spejlrefleksskamera og tog billeder af naboens heste og af blomsterne i haven,” siger Mikkel, der lige er begyndt i 1.g.

Der gik ikke lang tid, før Mikkel købte en god zoom-linse, som han satte på sin fars kamera, og til jul fik han sit eget spejlrefleksskamera.

Men selv om man har en god zoom, giver det bedre billedkvalitet at komme tæt på dyrene – og bedre muligheder for at holde kvaliteten, hvis man beskærer billederne, forklarer han.

”Derfor er tålmodighed et must, og jeg bruger meget tid på at vente,” siger han.

”Jeg går mange ture i skoven, men det er måske kun hver femte eller tiende gang, jeg kommer hjem med noget godt.”

CAMOUFLAGETØJ OG POP UP-TELT

For at forbedre chancerne for, at dyrene kommer tæt på uden at opdage ham, tager han camouflagetøj på, når

FANTASTISK OPLEVELSE AT FOTOGRAFERE HAVØRNE I POLEN

I oktober 2020 var Mikkel på en weekendtur til Polen sammen med sin far for at fotografere havørne. Han fortæller, at der er mange havørne i Danmark, men at de sjældent er i god fotoafstand.

"Derfor valgte vi at tage ned til Polens Østersøkyst, hvor en familie havde indrettet deres lade, så 'fotofamilier' kan bo der," siger han.

Den polske familie arrangerede også en tretimers bådtur på Østersøen. Først kastede de fisk ud for at tiltrække måger. Havørnene opdagede den aktivitet og kom helt tæt på, og de kastede større fisk ud til dem, så de kunne opleve dem som "fiskere".

"Det var en sindssygt fantastisk oplevelse, og jeg kunne virkelig godt tænke mig at komme derned igen," siger Mikkel.

Det er en helt fantastisk side ved min interesse. Jeg kan gå og se og nyde alt, hvad Gud har skabt. Dyrene, fuglene og alle farverne.

han sidder og venter, og han har både oplevet rådyr og kronhjorte med kæmpe gevirer, grævlinger og ræveunger på få meters afstand.

"Ræveungerne var en afsindig fed oplevelse. De er bare så nuttede," siger han og fortæller, at det er en ekstra udfordring at tage billeder af dyr, der ikke er aktive om dagen.

"Når det gælder natdyr, har man kun cirka en halv time lige ved solnedgang, hvor det endnu ikke er for mørkt til at tage billeder."

Fugle derimod er der hele dagen, og der er rigtig mange fugle i haven ved huset, hvor han bor.

Men også her handler det om tålmodighed, og Mikkel gør meget for at forbedre sine muligheder for det perfekte billede. Han sidder i skjul i et pop up-telt med net for indgangen, så han kan se ud, uden at fuglene kan se ham.

Og så han har bygget et lavt vandbassin med små øer af mos og grene. Et lille drys af foder lokker fuglene til, så han kan komme på nært hold af dem.

VINDERBILLEDER, DER FORTÆLLER OM GUD

De mange ture i skoven og de mange timers venten har givet afkast.

Hvert år laver Den Danske Naturfond en konkurrence: om Danmarks bedste naturfoto, og her har Mikkel vundet to gange. I 2021 vandt han både hovedpræmien

<

Det kræver tålmodighed at tage gode billeder af dyr. Man skal vente til det helt rigtige øjeblik, så man ikke forstyrrer unødigt med støjen fra kameraet, fortæller Mikkel.

og en af de fire underkategorier. Præmien var kameraudstyr til 10.000 kroner, som han solgte for at købe det Nikon kamera, han nu bruger.

I år vandt han kategorien "Unge fotografer".

Et af hans billeder er også blevet udvalgt til at være med i den bibelkalender, som Forlagsgruppen Lohse udgiver for 2023.

Men det er ikke den eneste bibelkalender, den unge LMU'er har lavet. Til 2022 lavede han en kalender med et dyrebillede til hver måned, som han har skrevet et bibelvers på, der passer til. For eksempel et billede af en havørn med Esajas 40,31: "De, der håber på Herren, får nye kræfter, de får vinger som ørne", eller et billede af en få dage gammel ælling med Salme 25,4: "Vis mig dine veje, Herre, lær mig dine stier".

"Man har nemlig brug for en guide, når man er så ung," siger han.

Med bibelkalenderen vil han gerne både vise, hvad han bruger tid på ved at dele ud af sine billeder og fortælle lidt om Gud og hans skaberværk.

"Det er en helt fantastisk side ved min interesse. Jeg kan gå og se og nyde alt, hvad Gud har skabt. Dyrene, fuglene og alle farverne," siger Mikkel. ▪

"TRYLLERI ER ET GODT **REDSKAB I FORMIDLINGEN** AF BIBELENS EVANGELIUM"

GITTE ER GOSPEL-TRYLLEKUNSTNER. HUN OPLEVER, AT **LATTER OG FORUNDRING ER NOGLE GODE KNAGER AT HÆNGE BUDSKABET OP PÅ**, SÅ MAN HUSKER DET BEDRE.

TEKST KAJA LAUTERBACH **FOTO** JESPER NOER, PRIVAT

"Hvordan gik dét til?"

Gitte Gaedt Jensen holder andagt for en lille flok mennesker, og hun har bedt en af tilhørerne om at skrive en af de værste ting, han har gjort, på en seddel og lægge den i et gennemsigtigt glas.

Så hælder hun en rød væske over og rører rundt i glasset med et lille plastikkors. Langsomt bliver væsken klar, og man kan se, at sedlen er væk.

Gitte har fået sine tilhøreres opmærksomhed, og der lyder mumlen rundt omkring: "Hvad skete der?", "Det der kan jeg ikke regne ud."

Gitte benytter den lydhørhed og forundring, som det lille tryllenummer har skabt, til at fortælle, at den røde væske symboliserer Jesu blod, og at når man bekender sin synd, er Jesus trofast og retfærdig, så han tilgiver synden. Hun tilføjer, at det kan han gøre, fordi han døde på korset.

HAR ALTID VÆRET FASCINERET AF TRYLLERI

Så længe 38-årige Gitte fra Almind ved Kolding kan huske, har hun været fascineret af trylleri og begyndte tidligt at øve sig sammen med sin lillebror.

"Da jeg var omkring ti år, købte jeg et brugt tryllesæt på et loppemarked, lånte bøger om trylleri på skolebiblioteket, og mens jeg gik på gymnasiet, fandt jeg ud af, at jeg kunne bruge trylleriet til at underholde med ved festerne," mindes hun.

Hun begyndte at tage ud og optræde med trylleri, efter hun havde været på Børkop Bibel-Højskole i 2007. Der havde forstanderens kone set hende bruge det til underholdning og invitere-

<

En tilhører til et af Gittes trylleshows har skrevet det værste, han har gjort, på en lap papir. Gitte lægger sedlen i et glas, hælder rød væske over og rører rundt. Sedlen er væk.

de hende på besøg i en teenklub, hun var leder i.

Efter højskolen var hun i et år volontør i Cafébussen, der indtil 2018 var rammen om Indre Missions evangelistteam. Her blev hun mere og mere fortrolig med at optræde med sit trylleri. Flere af dem, der så hende optræde, inviterede hende til at komme og trylle, og det førte til, at hun lavede hjemmesiden "Gittes trylleri", hvor man kunne booke hende.

GOSPELTRYL ER ET REDSKAB TIL AT FORTÆLLE OM JESUS

I dag er "Gittes trylleri" vokset til "Magi og sjov", der er meget mere end trylleri. Det er en underholdningsvirksomhed med webshop, ballonklovnen Betty Bomstærk, ballondekoration og sæbebobleshow.

Tryllenummeret, hvor hun illustrerer Jesu død og tilgivelse er bare ét eksempel på den del af forretningen, som hun kalder gospeltryl. Her fortæller hun om Jesus, mens hun tryller og bruger tricks til at illustrere pointerne.

"Trylleriet er et godt redskab i formidlingen af Bibelens evangelium til store og små. Trylleri gør, at tilhørerne er mere opmærksomme og derfor lytter på en anden måde, og når man griner eller bliver forundret, får man nogle knager at hænge budskabet op på, så man husker det bedre," uddyber hun.

"Jeg oplever, at folk er glade for hurtige og korte pointer serveret på en anderledes måde, som de kan gå og reflektere over."

Gitte tilrettelægger sit trylleri og sine tricks efter sammensætningen af publikum.

Hun forklarer, at de helt små børn ikke kan forholde sig til trylleri og den ikke-konkrete verden. For dem er trylleri det samme, som at mor og far finder sutten eller andet, der er blevet væk. Når hun optræder for dem, skal det mest være klovneri, noget, der ændrer sig, og numre, hvor de tror, at de snyder tryllekunstneren. Og det er vigtigt, at hun virker lige så overrasket som børnene.

"Men det gør ikke noget, at forældre og store søskende er underholdt samtidig, og der kan godt være nogle pointer i det, jeg siger, der mest er til de

GITTE GAEDT JENSEN

- 38 år, gift med Palle og mor til Elias på fire år
- Uddannet idrætspædagog
- Blev selvstændig i underholdningsbranchen i 2020
- Bor i Almind nordvest for Kolding
- Kommer i LM i Kolding
- Er med i bestyrelsen for OAC – Friluftsmissionen

^
Trylleri kan bruges til alle aldre, mener Gitte. Hun tilrettelægger sin optræden efter, hvilken aldersgruppe hun skal trylle for.

^
Gitte laver gospeltryl ved både kirkelige arrangementer, børnelejre og byfester.

<
Når Gitte er sommerevangelist på Gammelbro Camping, har hun altid et spil kort på sig, som hun bruger til at komme i kontakt med børnene.

<

Gitte bruger trylleriet til at understrege pointer fra Bibelen.

»

Jeg forsøger altid, at forkyndelsens pointer bliver understreget gennem forbløffelse og forundring.

voksne," uddyber hun.

"Hvis showet derimod mest er til juniorer og voksne, er det gåder, mysterier og "Hvordan gjorde hun det?-agtige tricks, jeg bruger."

UNDERSTREGER FORKYNDELSEN GENNEM FORUNDRING OG FORBLØFFELSE

Gitte indleder altid sine trylleshows med sjov og spas. Her får hun fanget opmærksomheden og skabt en relation. Hun understreger, at noget af det fantastiske ved det, er den interaktion, hun får med børnene, der tit kappes om at få lov til at hjælpe hende.

Når det gælder selve gospeltrylle-showet, ændrer numrene karakter.

"Hvilke tricks jeg har med, afhænger af bibelhistorie og budskab, men sjov og spas bliver afløst af det lidt mere alvorlige, og jeg forsøger altid at understrege forkyndelsens pointer gennem forbløffelse og forundring," siger hun.

Ligesom hun ikke bruger de trylletricks, der kun er morsomme, til forkyndelse, er hun heller aldrig klædt ud som ballonklovnen Betty Bomstærk, når hun laver gospeltryl.

"Betty kan kun være useriøs – og for resten kan hun heller ikke trylle," siger hun.

"Balancen mellem at være klovn og at være seriøs og bevare troværdigheden er alt for svær," siger gospel-tryllekunstneren.

FÅR IDEER TIL FORKYNDELSE, NÅR HUN ØVER ET NUMMER

Gitte bliver hyret til arrangementer i hele landet – dog flest i Jylland, hvor hun bor. Langt de fleste shows er kun underholdning, men hun bliver også inviteret til at lave gospeltryl ved kristne arrangementer som bibelcamping, arrangementer i forbindelse med børne- og juniorklubber, børnelejre og familieaftener i diverse missionshuse. Ud over det bliver hun også inviteret til byfester, hvor Indre Mission eller LM har en stand.

"Her er trylleriet en rigtig god indgangsvinkel. Jeg laver en række tricks og kommer med små dryp om Jesus, der har forbindelse til numrene," siger hun og tilføjer, at hun aldrig har oplevet negative reaktioner fra publikum.

"Jeg er også altid meget tydelig om, at jeg har

SOMMEREVANGELISATION PÅ GAMMELBRO CAMPING

Gammelbro Camping ved Årøsund er Danmarks største campingplads. Lederparret er kristne og inviterer hver sommer cirka 15 evangelister i tilknytning til OAC – Friluftsmissionen til at komme i halvanden uge. Her tilbyder de både børn og voksne at deltage i forskellige aktiviteter som leg og boldspil, trylleshows og bålhygge med popcorn og snobrød.

I tilknytning til aktiviteterne fortæller evangelisterne bibelhistorier og holder andagter.

LM og OAC Danmark – Friluftsmissionen har netop indgået et partnerskab. Læs mere om det på dlm.dk/nyt eller i Tro & Mission nummer 10/2022.

Hvis du gerne vil bruge trylleri eller andre visuelle hjælpemidler i forbindelse med forkyndelse eller evangelisation, kan du kontakte Gitte på www.magiogsjov.dk eller landsleder Torben Østermark på www.oac.dk.

» Vi har alle kald til at fortælle om Jesus. Det kan gøres på mange måder. Trylleri er én af vejene, og man må finde den måde, man selv har det godt med.

fået til opgave at fortælle lidt om Jesus, sådan at tilhørerne ikke føler sig bondefanget af en tryllekunstner, der ikke kun underholder."

I nogle klubber og missionshuse har Gitte været flere gange. Der kan udfordringen være, at der skal nye numre til, som folk ikke har set i forvejen.

"Nogle gange får jeg heldigvis et tema, jeg kan prøve at knytte an ved," siger hun.

Andre gange kan hun få ideer, hun kan bruge i forkyndelsen, når hun øver et nyt nummer – eller ved at prøve at se tricket med tilskuerens øjne.

Indimellem mødes hun også med andre, der laver gospeltryl i Danmark og på Færøerne. De er omkring 20, men det er ikke alle, der laver deciderede trylleshows. Derfor er Gitte glad for at kunne sparre med Torben Østermark, som er landsleder i OAC Danmark – Friluftsmissionen.

Hun laver af og til arrangementer for børnene i LM i Kolding, hvor hun og familien har deres menighedsfællesskab, men sjældent trylleri.

"Jeg forsøger at holde trylleriet på et professionelt plan, sådan at børnene i menigheden ikke har set det hele, før de kommer til et show på for eksempel en lejr," begrunder hun.

Det sker dog, at hun prøver nye ideer til visuelle illu-

Gitte går snart på barsel og håber på at få tid til at udvikle nye trylletricks.

strationer af i sin menighed for at se, om det giver det mening andre steder end i hendes hoved.

LEG OG UNDERHOLDNING BANER VEJ FOR BIBELHISTORIER

Et tilbagevendende arrangement for Gitte er at være med i teamet af sommerevangelister på Gammelbro Camping ved Årøsund i Sønderjylland. I alt han hun være med omkring 14 gange.

Her bruger hun ballondyr og trylleri med kort som en måde at komme i kontakt med børnene på legepladsen på, og hun har altid et spil kort på sig. Pludselig er hun omgivet af en gruppe børn, der forundret prøver at gennemskue, hvad der sker.

Børnene på Gammelbro Camping nyder også godt af hendes evner til at sætte lege i gang. Som den udgave af Skovstratego, hvor de kan være med helt ned til fire-fem år.

Begge dele er leg og underholdning, men det er også opbygning af relationer, så børnene måske har lyst til at høre den bibelhistorie, hun senere fortæller.

Gospel-tryllekunstneren har aldrig overvejet, om hun har et særligt evangelistkald til børn.

”Men jeg kan godt lide at være sammen med børn, og jeg kan godt lide at fortælle bibelhistorie, så det falder mig naturligt,” siger hun.

”Vi har jo alle kald til at fortælle om Jesus. Han har kaldet os til at forkynde om ham på gader og stræder, så mennesker kan komme med i himlen. Gud ønsker, at alle børn kommer med. Det kan gøres på mange måder. Trylleri er én af vejene, og man må finde den måde, man selv har det godt med,” slår hun fast.

EFTERÅR MED LILLEBROR OG UDVIKLING AF TRICKS

Som selvstændig i underholdningsbranchen er Gitte ofte ude at lave shows i weekenden, men selv om det kan give udfordringer i forhold til arrangementer i familien, er hun altid fyldt af glæde og forventning, når hun sætter sig i bilen.

Efteråret bliver mere roligt. I oktober bliver familien udvidet med en lillebror, så Gitte har ikke planlagt nogen shows indtil jul, og hun satser på, at januar og februar er meget stille måneder, som de plejer.

Men hun håber at få tid og kræfter til at udvikle nye ballonfigurer og nye trylletricks. ▪

Efter at have fået "talende bibler" – en lydbibel indtalt på deres eget sprog – er flere nomader på en boplads nær landsbyen Fukayosi Shamba blevet åbne for at høre evangeliet og lære mere.

Lydbibler baner vej for evangeliet blandt barabaiger

EN LILLE FLOK BARABAIGER I TANZANIA ER BEGYNDT AT KOMME TIL GUDSTJENESTE I EN LANDSBY ET STYKKE UDEN FOR DAR ES SALAAM. **FLERE AF DEM ER NU BLEVET DØBT.**

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG **FOTO** CHARLOTTE BECH

Siden foråret har den lutherske kirke i Dar es Salaam haft gang i et evangelisationsprojekt i landsbyen Fukayosi Shamba uden for Dar es Salaam.

Målet har været at række hånden ud til de lokale nomader fra datooga-stammen, som ofte er i konflikt med det omkringliggende samfund, og derigennem vise dem Guds kærlighed.

Første gang, den lokale evangelist opsøgte en datooga-boplads, blev hun bedt om at forlade stedet, men nu er der sket et gennembrud i arbejdet, siger missionær Charlotte Bech.

"Evangelisten fortæller, at nu kommer ti kvinder og to mænd fast til gudstjenester og andagter i kirken."

Det var de såkaldte "Talking Bibles" - lydafspillere, som indeholder Bibelen læst op på forskellige stammesprog - der i første omgang skabte en indgang til nomadestammen, fortæller hun.

"Det har været afgørende for dem at få Bibelen læst op på deres eget sprog. Det har overbevist dem om, at Guds ord også er for dem – Gud taler også datooga-sproget."

DEN STØRSTE MODSTANDER AF DE KRISTNE ER NU BLEVET DØBT

I slutningen af august blev der holdt et tre-dages seminar for de nomader, som bor omkring Fukayosi Shamba. Fire af dem blev døbt, fortæller Charlotte Bech.

"Én af dem, som blev døbt, er en ældre dame, som evangelisten fortæller udviste den største modstand mod alt kristent i starten."

Men fordi de andre kvinder på bopladsen lyttede til evangeliet sammen, lyttede hun med på afstand og en dag kom hun og bad evangelisten om at døbe hende.

"Hun sagde at hun havde besluttet at tage afstand til alt, hvad der havde med 'den gamle tro' at gøre. Nu ønskede hun, at hendes liv skulle tilhøre Jesus!" ■

STØT NOMADEMISSION

Giv en gave til LM's missionsarbejde blandt nomadestammer i Tanzania via MobilePay 66288, mrk. "nomader".

MAIKEN SKAL **HJÆLPE LOKALE INITIATIVER** I MONGOLIET FREM

TEKST NICKLAS LAUTRUP-MEINER **FOTO** MAIKEN HADBERG

LM har i en årrække haft tre tilknyttede missionærer i byen Khovd i det vestlige Mongoliet. De er ansat af LM's norske søsterorganisation Norsk Luthersk Misjonssamband, men tilknyttet en række LM-menigheder i Danmark, der kan bede for dem.

Men fra slutningen af september er Maiken Hadberg, der egentlig begyndte som underviser for LM-missionærparret Julianna og Silas Olofsons børn, LM's eneste tilknyttede missionær i landet.

Fremover skal hun fokusere mere på at opmuntre og hjælpe lokale initiativer frem i den lokale kirke, og en stor del af hendes tid kommer også til at gå på skøjtebanen, som NLM har anlagt i byen.

Hun skal også bruge tid på en en ny strategi, der har fået navnet *Use your talents* – brug dine talenter.

"Det er et nyt udviklingsprogram, NLM er ved at indføre i alle deres arbejdslande. Målet er at opmuntre og hjælpe de lokales initiativer på vej snarere end at komme med initiativer fra Norge," forklarer hun.

Målet er dels at skabe aktiviteter for byens børn og unge og dels at skabe relationer mellem den lokale kirke og de lokale indbyggere.

En stor del af Maiken Hadbergs tid fremover kommer til at foregå på skøjtebanen i Khovd.

FIND BALANCEN MELLEM **OPGAVER OG HVILE**

Man behøver ikke være ekspert for at konstatere, at hastigheden i samfundet generelt er stigende. Det præger hverdagen for mange af os. Og for nogle har corona-tiden, hvor mange aktiviteter ellers var aflyst, ovenikøbet afsløret en rastløshed.

Det er baggrunden for, at magasinet *Budskabet* i sit nyeste nummer tager temaet "Midt i en travl hverdag" op.

En af temaartiklerne er skrevet af psyko- og familieterapeut Lise Kjeldsen, der siger:

"... Ligesom styrkemusklen overbelastes, når vi siger for meget ja, kan den også blive for utrænet og på en måde slap og ugidelig."

TUKTUK-CHAUFFØRER **LÆRER ENGELSK** OG HØRER OM JESUS

LM'S VOLONTØRER, KATRINE OG REBEKKA, KØRTE RUNDT I TUKTUK I SIEM REAP FOR AT INVITERE TIL MAD OG UNDERVISNING. **DET HAR SKABT EN GOD KONTAKT TIL DEN LOKALE BEFOLKNING.**

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG **FOTO** JOHANNES JENSEN

Volontør Rebekka Overgaard og missionær Johannes Jensen, da de var rundt i byen i en lånt tuktuk for at invitere til engelskundervisning.

Opfindsomheden kender ingen grænser, når det gælder kirkens diakonale arbejde i Siem Reap i det nordlige Cambodja.

Igennem nogle måneder har missionærerne Mia og Johannes Jensen inviteret til "Listen and Eat" hver torsdag hjemme i deres hus. Her kommer blandt andet flere chauffører, som kører rundt med turister i en tuktuk.

Nu er konceptet udvidet med, at LM's nye volontører i byen, Rebekka Overgaard og Katrine Sulkjær, fortsætter med engelskundervisning af tuktuk-chaufførerne efter middagen.

De to volontører lånte forleden en tuktuk og kørte rundt og inviterede, og da den var meget uvant at køre i, vakte det selvfølgelig stor morskab blandt dem selv og folk, de mødte i byen.

SPÆNDENDE AT MØDE DE LOKALE OG FÅ ET INDBLIK I DERES LIV

"Chaufførerne har længe efterspurgt engelskundervisning og takkede mange gange for, at vi gider undervise dem. Der er en rigtig god stemning, og det er skønt," siger volontør Katrine Sulkjær, der kom til Siem Reap for lidt over en måned siden.

Det betyder meget for chaufførerne at lære engelsk, da de arbejder med turister og gerne vil kunne kommunikere med dem, fortæller hun.

"Vi er glade for at kunne give mændene den undervisning, som de har efterspurgt. Og så er det også spændende at møde de lokale og få et lille indblik i deres liv."

HÅBER, ENGELSKUNDERVISNING KAN TILTRÆKKE ENDNU FLERE

"Listen and Eat" er et koncept, hvor tuktuk-chaufførerne og andre inviterede kommer og lytter til en andagt og snakker om Gud og bagefter spiser et måltid mad sammen.

Arbejdet er en del af det diakonale arbejde, som missionærerne og volontørerne laver i samarbejde med den lokale Church of Siem Reap.

Deres håb er, at de gennem dette får kontakt til endnu flere fra lokalområdet, og at engelskundervisningen kan få flere til at møde op. ■

LISTEN AND EAT

"Listen and Eat" (på dansk "Lyt og spis") er startet af missionærerne Mia og Johannes Jensen i Siem Reap.

Inspirationen til konceptet har de fra en tidligere sømandsmissionær på Ærø, som inviterede til "Suppe og Bibel".

STØT LM I CAMBODJA

Vil du være med til at støtte det evangeliserende arbejde i Cambodja? Så giv en gave lige nu på MobilePay 66288, mrk. "Cambodja".

Færre indtægter og flere udgifter kan presse LM's arbejde

SATSNING PÅ FLERE LANGSIGTEDE GAVER KAN BLIVE **UDSLAGSGIVENDE FOR LM'S ARBEJDE PÅ SIGT**, MENER RESURSECHEF.

TEKST NICKLAS LAUTRUP-MEINER **FOTO** PEXELS

Danmark står i et økonomisk uvejr, og vejrudsigten melder, at vi ikke har set det værste endnu. Sådan lyder vurderingen fra de økonomiske meteorologer i Nationalbanken, der forventer stigende priser helt frem i 2024.

Danskerne kan allerede mærke det, når de køber dagligvarer eller betaler deres elregninger. LM's landskasse kan også mærke det. Ved indgangen til september var gaveindtægterne halvanden million lavere end året før, skrev resursechef Johnny Lindgreen i forrige nummer af *Tro § Mission*.

Menneskeligt set er der ikke grund til optimisme, men de sorte skyer til trods er Johnny Lindgreen alligevel fortrøstningsfuld:

"Vores erfaring siger os, at vi får det nødvendige. I coronakrisen frygtede vi at gå i minus, men vi endte i plus. Vi har nogle gode, stabile givere – også sammenlignet med andre organisationer. Det er der grund til at sige stor tak for."

FLERE UDGIFTER, FÆRRE INDTÆGTER

Presset på LM's økonomi kommer fra flere sider. De stigende priser i Danmark kan betyde, at flere af LM's normale støtter er nødt til at prioritere deres penge på at købe dagligvarer og strøm frem for at støtte LM's arbejde, mener resursechefen. Men arbejdet presses også af flere udgifter:

"Vi er i et uroligt farvand. Tingene bliver dyrere, fordi dollarkursen stiger. Det mærker vi i missionslandene, hvor arbejdet bliver dyrere," forklarer han.

Samtidig lægger Landsstyrelsen op til at opfordre Landsgeneralforsamlingen til at hæve LM's ansattes løn fra 2023 for at kompensere for flere års efterslæb:

"Den gennemsnitlige LM-medarbejder tjener en del mindre end lærere og pædagoger og det meste sundhedspersonale. Afhængig af hvordan man opgør pension, ligger LM's ansatte gennemsnitligt under SOSU-assistenterne."

GENBRUG OG PENGE PÅ BANKBOGEN

Der er dog også huller i det sorte skydække: Sidste år omsatte LM's otte genbrugsbutikker for lidt over 11 millioner kroner, hvoraf godt seks millioner gik direkte til landskassen. I år ser omsætningen ud til at blive større, for butikkerne har i årets første otte måneder allerede omsat for 8,2 millioner. Det er der grund til at sige stor tak for, mener resursechefen, der dog også peger på, at genbrugsarbejdet har sit at kæmpe med:

"Det bliver hele tiden sværere at rekruttere medarbejdere, så måske kan vi blive nødt til at bruge penge på butikkerne for at aflaste de frivillige. Det skyldes måske særligt, at efterlønsgenerationen er ved at være slut, og de, der går på pension i dag er ældre og mere slidte."

GUD INVITERER DIG MED

Gud gør til en vis grad sit arbejde afhængigt af vores villige fødder, bankende hjerter og hænder, der giver.

Og alligevel er arbejdet hans. Missionshistorien er fuld af beretninger om mennesker, der kom til tro efter lille eller sågar ingen kontakt med en kristen.

Gud har ikke brug for vores gaver, men han inviterer os til at være med i hans redningsaktion. Vil du være med?

Se mere på dlm.dk/giv

<

De stigende priser kan betyde, at flere af LM's normale støtter er nødt til at prioritere deres penge på at købe dagligvarer og strøm frem for at støtte LM's arbejde, mener resursechefen.

Menneskeligt set ser det svært ud at komme i mål med de 17 millioner kroner i gaveindtægter, der er budgetteret med i 2022, mener resursechefen, men LM er polstret godt nok til at klare et underskud på "en million eller to" et enkelt år, forklarer han.

LM SKAL TILPASSE SIG EN NY VERDEN

Det store spørgsmål er derfor ikke først og fremmest regnskabet for 2022, men snarere regnskabet for 2023:

"Den store udfordring er, at vi skal finde ud af, hvordan vi skal tilpasse os en ny verden. Derfor har vi siden begyndelsen af 2021 i projektet *Giv med Glæde* arbejdet på at sikre LM's langsigtede gaveindtægter med et øget fokus på giverglæde."

På udgiftssiden kan Landsgeneralforsamlingen i slutningen af oktober vise sig at blive udslagsgivende. Her skal der vedtages en ny strategi for LM's internationale missionsarbejde. Da det foreløbige udkast blev præsenteret i 2021, var der lagt op til færre udsendte missionærer og flere lokale ansatte. Vedtager generalforsamlingen i år en strategi i dette spor, vil det få betydning for LM's udgifter, forklarer resursechefen.

"Den internationale strategi kommer til at afgøre, hvor presset LM er. Det er svært at forestille sig, at vi får økonomi til at fortsætte det internationale missionsarbejde, som det har kørt de sidste 40 år," siger han og peger på, at LM's udsendte missionærer i gennemsnit er udsendt i kortere tid end tidligere, og at der er mange udgifter i de første år af en udsendelse. Lønudgifterne til lokalt ansatte er derimod langt lavere. ■

TEMA:
KIRKETUGT

Et kristent fællesskab, der står fast på, at noget er rigtigt, og noget er forkert, kommer ikke uden om kirketugt. For kirketugt er at sætte rammer om det, som vi finder godt – det, som både fremmer menneskelig sameksistens og ærer Gud.

Derfor tager vi i dette nummer fat på temaet kirketugt, selvom nogle nok vil finde emnet tungt og uvelkomment. Det er vores håb, at vi med dette emne kan vejlede LM's menigheder til at leve til Guds ære og menneskers gavn.

BIBELEN BYDER OS AT **SÆTTE GRÆNSER** I MENIGHEDEN

VI KAN VÆRE SÅ BANGE FOR AT TALE OM KIRKETUGT, AT DET ENDER I GRÆNSELØSHED, OG DET KAN HVERKEN VI ELLER DE, DER ER PÅ VEJ IND I MENIGHEDEN, VÆRE TJENT MED, MENER TEOLOG MICHAEL AGERBO MØRCH.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG **FOTO** ISTOCKPHOTO

For mange kan ordet kirketugt hurtigt give ubehagelige associationer, og det er der mange gode grunde til, mener adjunkt på Dansk Bibel-Institut Michael Agerbo Mørch.

”Kirketugt kan let lyde, som om man selv sidder på en høj moralsk piedestal og peger fingre ad de andre, og det er der mange af os, der vil have det svært med,” siger han.

”Samtidig kan det være svært at forstå, at det virkelig er noget, vi som kristne skal beskæftige os med. Hvad nu hvis vi risikerer, at det støder mennesker længere væk fra Gud? Er kirkens porte da ikke åbne på vid gab?”

Kirketugt er ikke at lukke døren i for mennesker, der lever i synd, hvis de ikke er troende.

KIRKEN HAR ET ANSVAR INDADTIL

Bibelen byder os at sætte grænser, understreger han, men det er vigtigt at skelne mellem, hvordan menigheden forholder sig til dem, der er på vej ind, og dem, der allerede er der.

”Kirketugt er ikke at lukke døren i for mennesker, der lever i synd, hvis de ikke er troende,” siger Michael Mørch og fastslår, at man først må vokse og oplæres i, hvad det vil sige at være kristen og leve derefter.

”Flere, der bliver kristne i en moden alder, har en sprogbrug, som folk i missionshuset helst ville være fri for. Jeg tror ikke, kirketugt handler om det. Men indadtil i menigheden har vi et ansvar for at være et helligt folk, som ønsker at leve efter Guds vilje,” siger han og henviser blandt andet til Første Korintherbrev 5, hvor Paulus taler om at rense den gamle surdej ud,

Måske skulle vi involvere os noget mere i hinandens liv. Vi kan undgå, at det bliver nødvendigt at praktisere kirketugt, hvis vi tør tale åbent om de ting i hinandens liv, der bekymrer os.

så den ikke gennemsyrer hele dejen.

"Som jeg forstår billedet, advarer Paulus os, hvis vi ikke handler, når en i menigheden bevidst og åbenlyst lever i synd. Det ville være det samme som at sige: 'Vi har ingen grænser her.' Og det kan hverken vi eller de, der er på vej ind i menigheden, være tjent med."

TAL OM KIRKETUGT I FREDSTID

Skal vi som menighed undgå at falde i en af de to grøfter – farisæismen på den ene side og lovløsheden på den anden side – er det vigtigt, ifølge Michael Mørch, at vi "taler om kirketugt i fredstid". Det handler om løbende at sætte kirketugt på dagsordenen gennem undervisning og oplæring og "kridte banen op", så alle i menigheden kender til bibelsyn og praksis.

"Så er det langt lettere at praktisere, hvis der opstår ubehagelige situationer," siger han og henviser til flere situationer fra sit eget liv, hvor kirker og missionshuse har grebet sent ind.

"Det kan være kærestepar, der er flyttet sammen, før de bliver gift, og så får de besøg af kredsformanden, der irettesætter dem. Ofte er det første gang, de to unge mennesker overhovedet har snakket med ham, og det er helt naturligt, at de bliver stødt over, at der pludselig kommer en ældre og fortæller dem, hvor skabet skal stå."

BLIND PÅ EGNE SKYGGER

"Måske skulle vi involvere os noget mere i hinandens liv på et tidligere stadie," udfordrer Michael Mørch og peger samtidig på vigtigheden af at give andre taleret ind i ens eget liv.

"Jeg fik engang det råd som ansat i LMU regelmæssigt at spørge en nær kristen ven, om han kunne se noget i mit liv, som jeg havde brug for at bekende for Gud. Man kan hurtigt blive blind på sine egne skyggesider. Derfor er det godt at give andre mennesker lov til at kaste lys ind over ens liv," siger han og kommer med en klar opfordring:

"Måske kan vi undgå, at det bliver nødvendigt at praktisere kirketugt, hvis vi tør tale åbent om de ting i hinandens liv, der bekymrer os." ■

KIRKETUGT ER FOR **MENNESKETS** OG MENIGHEDENS SKYLD

PRÆST: VI SKAL **HJÆLPE DEM, DER KÆMPER**, OG IRETTESÆTTE DEM, DER HÆVDER DERES EGEN RETFÆRDIGHED.

TEKST NICKLAS LAUTRUP-MEINER **ILLUSTRATION** FREEPIK

Kirketugt handler om at løfte og lede mennesker i et godt spor – også selvom det kan være en proces, der gør ondt.

Det mener Simon Timber, der er præst i en evangelisk-luthersk frimenighed. Han optræder med dæknavn i dette interview, fordi han giver nogle eksempler på, hvordan de praktiserer kirketugt i hans menighed.

Det vigtigste er at vinde mennesket for Kristus – ikke nødvendigvis at redde et ægteskab.

OPLÆRING TIL DISCIPELLIV

I Simon Timbers menighed lægger de vægt på at undervise i menighedens etiske rammer ved medlemssamtaler og ved den almindelige undervisning i menigheden.

”Man kan ikke leve et discipelliv uden at være oplært. Det skal ikke være en hemmelighed, at vi for eksempel lægger vægt på ægteskabet, for ellers har vi jo ikke noget udgangspunkt at tale ud fra, hvis en person træder ved siden af,” forklarer han og husker tilbage på en person i menigheden, der var ny i troen.

”Han bad om en samtale, fordi det efter en prædiken var gået op for ham, at hans forliste ægteskaber kunne være et problem. Det var første gang, han havde mødt den undervisning, og heldigvis kom han til mig, så vi kunne tale om, hvad det bibelske ægteskabssyn betyder for livet som troende. Det ville ikke være sket uden den offentlige undervisning.”

Menigheden har lavet et dokument om de etiske rammer, som de bruger ved medlemssamtaler og i undervisning. Her understreger de, at der er områder, der kan være særligt fristende.

”Her forklarer vi også, at der er visse tillidsposter, man ikke kan bestride, hvis man indretter sit liv i bevidst modstrid med Guds vejledning. Det handler ikke om, at man gør ting i forvirring eller kaos, men at man ønsker at leve i modstrid med menighedens vejledning. Uanset hvad er man stadig er velkommen i kirken.”

Om man kan bestride tillidsposter, hvor man formidler menighedens lære, taler sjælesørgerisk med mennesker eller står som et forbillede for menigheden, afhænger også af, om man tilslutter sig menighedens lære, siger præsten:

”Jeg havde på et tidspunkt en samtale med en person, der gerne ville være juniorleder, men som gik ind for gendåb. Jeg kunne ikke sætte ham til at oplære vores juniorer, når han er fortaler for at blive døbt igen.”

OMSORGSFULD DIALOG

Simon Timber praktiserer ikke kirketugt ved at udelukke folk fra nadver-

Undervisning af menigheden er afgørende, for man kan ikke leve et discipelliv uden at være oplært.

bordet og offentligt tilkendegive, at en person er i modstrid med menighedens lære. Som præst lægger han i stedet vægt på at have en omsorgsfuld dialog på tomandshånd med mennesker, der har trådt ved siden af menighedens vejledning. Det kan også inkludere, at man fraråder personen at gå til nadver.

"Jeg anstrenger mig for, at den, der er i konflikt med det, vi opfatter som trosmæssigt afgørende, kan høre, at vi vil dem det bedste."

Det betyder blandt andet, at han stiller spørgsmål og spørger om lov, før han siger sin mening. For det vigtigste er at vinde mennesket for Kristus – ikke nødvendigvis at redde et ægteskab, forklarer han:

"Hvis en person, der er i en krise i ægteskabet, mærker, at det eneste hans præst går op i, er om han går tilbage til sin kone, og personen ikke føler, han kan det, mærker han ikke, at jeg er villig til at stå sammen med ham i hans krise."

"Jeg øver mig på at blive i den sunde dialog, dér, hvor der er et håb om en vej frem. Jeg vil gerne bringe den, som jeg – efter bedste overbevisning – mener, er ved at fare vild, til en erkendelse af nødvendigheden af, at hun eller han får en pause fra tjenesten, så vi kan fokusere på det, der skal rettes op på. Og jeg vil gerne beskytte menigheden, så andre ikke lader sig vejlede af et dårligt eksempel eller bliver en del af en konflikt," siger han og forklarer, at det nogle gange ikke fungerer til trods for alle forsøg.

"Det sker selvfølgelig, at nogen bliver vrede, men i de situationer træffer personen ofte beslutningen om at forlade menigheden såvel som tjenesten selv," siger han og peger på, at det er samme spor, Jesus valgte:

"Den, som hævdede sin egen retfærdighed, talte Jesus hårdest til. Den, der tvivlede og kæmpede, og hvor der var håb om en vej frem, viste Jesus barmhjertighed." ▪

Engang blev man udstødt. I dag er der fri nadver

MODSTANDEN AF KIRKETUGT I "DE GUDELIGE VÆKKELSER" I 1800-TALLET SKUBBEDE TIL DEN UDVIKLING, AT **KIRKETUGTEN FORSVANDT FRA FOLKEKIRKEN**, MENER KIRKEHISTORIKER.

TEKST KAJA LAUTERBACH **FOTO** CHRISTIAN ROAR PEDERSEN

I oldkirken betød kirketugt udelukkelse fra menigheden. Det forklarer Kurt E. Larsen, professor, der er kirkehistoriker og dr.theol på Menighedsfakultetet i Aarhus.

”Man opfattede menigheden som det hellige folk i verden og brugte kirketugten til at udelukke medlemmer af menigheden, hvis de var trådt ved siden af moralsk eller læremæssigt,” siger han og henviser til Jesu anvisning i Matt 18,15.

”Men efter Augustin, der levede 400 år efter Kristus, ændrede kirken sig til at blive lidt mere i retning af, hvor folkekirken er nu. Man ønskede, at hele verdens befolkning blev døbt og oplært inden for kristendommen og tænkte ikke længere på at støde nogen ud af kirken.”

Han tilføjer, at Luther også anså det for bedst, at en kristen, der moralsk havde gjort noget forkert, forblev medlem af kirken og genstand for kirkens omsorg gennem forkyndelsen af loven og evangeliet – i håb om, at det hellige ord og sakramenterne måtte gøre sin gerning, så han eller hun angrede sin synd.

Derfor ændrede kirketugten fra reformationen og frem karakter til en midlertidig udelukkelse fra at deltage i nadveren. Det var ment som et pædagogisk redskab, som kirken havde mulighed for at gøre brug af – i håb om, at de udelukkede ville vende om og komme tilbage.

”I dag bliver kirketugten ved nadveren vistnok ikke praktiseret i folkekirken. Der er aldrig truffet en formel beslutning om at afskaffe den, men den er lige så stille forsvundet,” siger Kurt E. Larsen.

PRÆDIKEN I STEDET FOR UDELUKKELSE

Kirkehistorikeren fortæller, at det i midten af 1800-tallet var sådan, at den statsansatte sognepræst nogle steder var lidt af en fyrste i samfundet. Nog nogle af dem misbrugte deres embede til at udelukke dem, de ikke var enige med.

”Det betød, at de også udelukkede dem, der begyndte at holde gudelige forsamlinger i hjemmene. For eksempel var medlemmer af vækkelsesbevægelsen De stærke Jyder i Østjylland udelukket fra nadveren i halve og hele år.”

Som følge af det var Indre Mission, der blev stiftet i 1861, modstander af kirketugt. IM’s stifter, sognepræst Wilhelm Beck, sagde, at i stedet for at udelukke nogen fra nadveren skulle man prædike om syndens åndelige alvor.

Hans argument var, at hvis en mand havde gjort noget forkert og blev udelukket, betød det, at hans kone, børn og tjenestefolk heller ikke kom i kirke.

”På den måde kan man sige, at vækkelsernes modstand mod kirketugt skubbede til den udvikling, at kirketugten forsvandt fra folkekirken,” siger Kurt E. Larsen og tilføjer, at det også var tilfældet på et andet område.

”Indtil for 100 år siden skulle man på forhånd melde sig til nadver ved

personlig henvendelse til sognepræsten, så han kunne 'godkende', at man var berettiget til nadver. Wilhelm Beck holdt på, at kirkegængerne skulle have mulighed for at gå til nadver, selvom de ikke havde fået meldt sig til, hvis de under forkyndelsen havde fået åndelig trang til det."

Kirketugt er i praksis forsvundet fra folkekirken, selvom man har mulighed for at udelukke folk midlertidigt fra nadverfællesskabet.

DÅBSTUGT

Kurt E. Larsen fortæller, at der for omkring 50 år siden var meget diskussion om en form for kirketugt i forbindelse med dåb.

"I perioden 1965-75 satte nogle præster spørgsmålstegn ved, om man kunne fortsætte med at døbe alle børn eller forlange, at forældrene gik til undervisning først," siger han.

"Diskussionen førte til to ting: Først og fremmest blev det slået fast, at en præst ikke kan nægte dåb – og så det glædelige, at det blev almindeligt, at præsten har en samtale med forældrene inden dåben, hvad der før var totalt ukendt." ▪

HANNA RASMUSSEN
PENSIONERET MISSIONÆR
HABIRAS@GMAIL.COM

SYND HAR **KONSEKVENSER**

Når du derfor bringer din gave til alteret og dér kommer i tanker om, at din broder har noget mod dig, så lad din gave blive ved alteret og gå først hen og forlig dig med din broder; så kan du komme og bringe din gave (Matt 5,23-24).

Jeg har læst, at det græske ord for tugt i NT betyder faderlig opdragelse. God og kærlig opdragelse, vejledning og omsorg til at komme gennem livet har vi alle brug for.

Men kirketugt kan vel ikke være af det gode!

Kirketugtens formål er en hjælp til at indse, at jeg har gjort noget forkert, bekende min synd og få tilgivelse, så jeg efter en given tid igen kan modtage nadver. Sådan kender jeg det fra Etiopien, hvor den eller de pågældende, der er i kirketugt, sammen med en præst gennemgår et undervisningsforløb for at komme tilbage til nadverfællesskabet. Det er ikke sådan, at andre i kirken fordømmer eller ser ned på disse mennesker i den tid, men snarere sådan, at man glæder sig over, at der ydes hjælp, så folk kan komme tilbage til fuldt kirkefællesskab.

Pædagogisk set forklarer kirketugten, at synden har konsekvenser, men også, at der er tilgivelse og oprejsning.

Ofte har jeg oplevet etiopiere, der ikke går til nadver, hvis de har noget uopgjort i forhold til et andet menneske. En af mine vagter udtrykte, at fordi der ikke var harmoni på hjemmefronten, modtog han ikke nadver for tiden. Konen udviste upassende opførsel, ikke i forhold til utugt, men med hensyn til andre ting.

Jeg synes, vi kan lære noget af etiopierne i forhold til at være ærlige og få gjort op.

HVER TIENDE HOLLÆNDER **LÆSER I BIBELEN** HVER ENESTE UGE

NY BIBELUNDERSØGELSE **KORTLÆGGER BIBELLÆSNINGEN BLANDT HOLLANDS BEFOLKNING.**

TEKST NICKLAS LAUTRUP-MEINER **FOTO** PEXELS.COM

Antallet af personer i Holland, der læser i Bibelen mindst en gang om ugen er vokset fra seks til ni procent.

Hver femte voksne hollænder – 22 procent – læser i Bibelen mindst en gang om året, og knap hver tiende hollænder over 18 år læser i Bibelen hver dag eller hver uge.

Det viser en ny undersøgelse foretaget af det hollandsk-flamske bibelselskab, der foretog en lignende undersøgelse i 2017.

ANTAL KRISTNE I SVAG NEDGANG

Mange hollændere regner sig som kristne og læser i Bibelen, viser den nye undersøgelse.

5,8 millioner ud af Hollands 14,1 millioner indbyggere over 18 år regner sig selv som kristne. Det er samme antal, som da bibelselskabet lavede en lignende undersøgelse i 2017. Siden da er befolkningstallet generelt steget med 500.000, og antallet af personer, der regner sig selv som kristne, udgør derfor en mindre procentdel af Hollands samlede befolkning, end de gjorde i 2017.

Flere af de personer, der regner sig selv for kristne, finder Bibelen relevant. I 2022 er tallet 4,2 millioner, hvilket udgør 30 procent af den samlede befolkning. I 2017 var tallet 3,8 millioner.

1,39 MILLIONER JÆVNLIGE BIBELLÆSERE

Når Bibelselskabet til gengæld spørger, hvor stor en del af den gruppe, der læser i Bibelen, falder tallet igen. Hver fjerde af de hollændere, der kalder sig kristne og finder Bibelen relevant, har slet ikke læst i Bibelen det seneste år. En fjerdedel åbner meget sjældent Bibelen.

Omkring 1,39 millioner hollændere læser til gengæld Bibelen dagligt eller ugentligt – det svarer til 33 procent af gruppen, der kalder sig kristne og mener, Bibelen er relevant.

Gruppen af jævnlige bibellæsere skrumper dog ind. Hvor 17 procent af dem læste Bibelen dagligt i 2017, er det kun 15 procent i dag. Hvor 11 procent læste Bibelen flere gange ugentligt i 2017, er det kun ni procent i dag. Til gengæld er antallet af personer, der læser i Bibelen mindst en gang om ugen, vokset fra seks til ni procent.

Blandt hele bibellæsergruppen viser undersøgelsen også, at flere og flere læser en digital udgave af Bibelen. Det er dog fortsat papirudgaven, som mere end hver anden åbner i sin bibellæsning. ■

De unge med udviklingshandicap nød at være en del af fællesskabet på Frøfestival.

Kristen festival for udviklingshæmmede åbnede igen efter corona

KRISTELIG HANDICAPFORENINGS BEBOERE OG EFTERSKOLEELEVER **HYGGEDE SIG SAMMEN EN HEL WEEKEND.**

TEKST NICKLAS LAUTRUP-MEINER **FOTO** KRISTELIG HANDICAPFORENING

Efter to års corona-pause kunne Kristelig Handicapforening og Frøstruphave Efterskoles musikfestival for mennesker med et udviklingshandicap igen afholdes den 16.-18. september. Festivalen med navnet Frøfestival samlede i år omkring 170 gæster ud over efterskolens elever og medarbejdere.

FANTASTISK AT OPLEVE DELTAGERNES LIVSGLÆDE

Gæsterne kommer hovedsageligt fra Kristelig Handicapforenings hjem – heriblandt Valmuen i Aakirkeby, hvorfra syv beboere og fem medarbejdere havde taget turen til den vestjyske efterskole.

"Frøfestival er fantastisk. Beboerne mærker, at her er de ikke de eneste med særlige behov. De er på lige fod med de andre deltagere, som de desuden ofte genkender fra andre af Kristelig Handicapforenings arrangementer. Det betyder meget at møde nogen, man ved, hvem er. Nogle af beboerne ser vi nærmest ikke, fra vi træder ind på skolen. De nyder bare at være en del af fællesskabet," fortæller pædagogerne Gertrud Jensen og Laila Holm.

Også efterskolens elever nød at få besøg af Frøfestivalgæsterne.

"Det har været fantastisk at opleve deltagernes livsglæde. De fleste har været lette at snakke med. Vi har hygget, spillet, sunget og danset. Nu er jeg så godt nok også lidt træt," lyder det fra Frida Tandrup, der går i 10. klasse på efterskolen og overvejer, om hun en dag skal arbejde med mennesker med et udviklingshandicap.

LOHSE.DK MED NYT DESIGN OG NYE FUNKTIONER

Hjemmesiden lohse.dk er blevet opdateret og har fået nyt design og forbedret søgefunktion.

Nederst på hjemmesiden er der nu et link til alle udgivelser på LogosMedia, som er LM's gren inden for forlagsgruppen.

IGEN MORGENANDAGT PÅ CHRISTIANSBORG

Efter otte års pause har Venstres kirkeordfører, Louise Schack Elholm, og det socialdemokratiske medlem af kirkeudvalget, Daniel Toft Jakobsen, taget initiativ til at genoplive den ugentlige morgenandagt på Christiansborg.

I modsætning til tidligere bliver andagten ledt af en præst udefra.

LM'ER NY SØMANDSMISSIONÆR I ØSTDANMARK

Niels Rasmussen fra Nykøbing Falster er ansat som ny sømandsmissionær i Østdanmark med særligt fokus på Køge og København.

Han er uddannet teknisk assistent, men de sidste mange år har han arbejdet med mennesker på forskellig vis – blandt andet på STU-uddannelsen LivogJob.

"I sommer var jeg ude at sejle som frivillig med Sømandsmissionens skib Bethel, og derefter gik jeg hjem og sendte min ansøgning," fortæller Niels, der kommer i LM i Nykøbing Falster.

Udelukket fra socialt medie for at sige, at mænd ikke kan føde

TEKST NICKLAS LAUTRUP-MEINER **FOTO** FREEPIK

Marc Driscoll, der er tidligere præst for den også i Danmark omtalte kirke Mars Hill Church i Seattle, USA er midlertidigt blevet udelukket fra det sociale medie TikTok. Det sker efter, at han skrev, at "mænd kan ikke føde børn".

Det fortæller han selv på Twitter, hvor han også henviser til Romerbrevet 1,18: "For Guds vrede åbenbares fra himlen over al ugudelighed og uretfærdighed hos mennesker, der undertrykker sandheden med uretfærdighed."

I TikTok's midlertidige udelukkelse hedder det, at præsten flere gange har forbrudt sig mod mediets retningslinjer.

Driscoll er i dag leder af kirken Trinity Church, som han stiftede i 2016 efter at være blevet smidt ud af Mars Hill Church efter anklager om gentagende mobning og truende opførsel.

KONSERVATIVE LUTHERANERE ØNSKER **TEOLOGISK SAMTALE** MED KATOLIKKER

Den 16. september besluttede det Internationale Lutherske Råd (ILC) at fortsætte økumeniske samtaler med den katolske kirke. ILC er en konservativ luthersk bevægelse af kirker verden over, der står fast på Bibelen som Guds ufejlbarlige ord og de lutherske bekendelser som en sand udlægning.

Bevægelsen er måske mest kendt for sin amerikanske medlemskirke Missouri-synoden, der i sin officielle troslære skriver, at "Bibelens profetier om Antikrist er opfyldt i den romerske pave". Derfor er det overraskende, at ILC nu har godkendt en rapport, der er lavet i samarbejde med den katolske kirkes pavelige råd for fremme af kristelig enhed. Heri fremgår en række punkter, man er enige om, og en række såkaldt åbne spørgsmål.

De åbne spørgsmål omfatter blandt andet, hvorvidt det er Gud eller mennesker, der handler i helliggørelsen, og nadver for sjæle i Skærsilden.

Luthersk Mission VESTJYLLAND

LM Vestjylland søger afdelingssekretær

Vores afdelingssekretær har udtrykt ønske om at få mere tid til prædiken- og møderækkeopgaver og færre administrative opgaver. Det vil afdelingsstyrelsen gerne bakke op om. Derfor søger Luthersk Mission i Vestjylland en ny afdelingssekretær.

Vi tilbyder en 50-100% stilling. Ansættelse 1. januar 2023 eller snarest mulig derefter.

Se hele stillingsopslaget på www.lm-vestjylland.dk

Ansøgningerne vil blive behandlet løbende, dog seneste ansøgningsfrist den 24. oktober.

LANDEREPRÆSENTANT **TIL TANZANIA**

Som landerepræsentant er din opgave at skabe trivsel og gode rammer for LM's udsendte og lokalt ansatte medarbejdere. Du er LM's primære kontakt til myndigheder og samarbejdspartnere i Tanzania samt til LM's sekretariat i Danmark.
Det ønskes yderligere at prioritere evangeliserende eller diakonale opgaver i stillingen.

Tiltrædelse: forår 2023
Ansøgning: snarest muligt
Læs hele stillingsbeskrivelsen på dlm.dk/job/missionaer.
Kontakt gerne missionskonsulent Ole Malmgaard på om@dlm.dk / 40 80 38 23.

Luthersk Mission

ONLINE UDVIDELSE AF BUDSKABET

I løbet af 2023 vil tidsskriftet *Budskabet* indgå et samarbejde med resurse-hjemmesiden TilLiv.dk Det betyder, at *Budskabets* artikler med nogen forsinkelse i forhold til den skriftlige udgivelse bliver tilgængelige på TilLiv.dk, ligesom der også vil blive gjort en PR-indsats for artiklerne på de sociale medier.

INTERNATIONAL MISSIONSSTRATEGI: MERE MELLEMØSTEN OG GRØNLAND

I det forslag til strategi for LM's internationale mission, som Landsgeneralforsamlingen skal tage stilling til den 27.-28. oktober, er indstillingen, at Mellemøsten fortsat skal være et satsningsområde, ligesom der er fokus på at sende jobmissionærer og en-to volontører til Nuuk.
Læs hele LS-nyt på dlm.dk/om-os/ledelse.

RÅDSMØDE OM KALDSBEVIDSTHED

LMs ledelse gerne vil i dialog med LM'erne om kaldsbevidsthed. Derfor inviterer de repræsentanter fra alle LM-forsamlinger til Rådsmøde på LMH i Hillerød lørdag den 28. oktober.

Programmet veksler mellem oplæg og samtaler i grupper såvel som i plenum, og i indbydelsen står, at dagen har et dobbelt formål:

For det første at alle deltagere går hjem med nye indsigter om, hvad kald er, og hvordan det bliver forstået og brugt i praksis. For det andet vil LMs ledelse såvel som alle øvrige deltagere gennem drøftelserne få en bred indsigt i lokale erfaringer og udfordringer med kald og kaldsbevidsthed.

Ifølge LM's vedtægter kan ledelsen invitere til Rådsmøde efter behov. Senest var i 2019.

SØREN AALBÆK RØNN
GYMNASIE- OG STUDENTERSEKRETÆR I KRISTELIGT FORBUND FOR STUDERENDE
SOEREN@KFS.DK

KRISTNE BLIVER FOR MEGET I **DERES EGEN SUBKULTUR**

Hvorfor har jeg så få ikke-kristne venner? Selvfølgelig har jeg relationer til ikke-kristne, og jeg kan sagtens socialisere og sætte pris på de relationer. Alligevel må jeg konstatere, at mine venskaber med ikke-kristne har været kendetegnet ved at være korte eller overfladiske – desværre ofte i kombination.

Selvom jeg har gået i folkeskole, og jeg i min barndom brugte to-tre aftener om ugen i fodboldklubben, står jeg tilbage som 32-årig med en enkelt ven, som ikke frekventerer kirken. Og det er altså ikke, fordi alle de mange andre er blevet kristne, selvom det kunne være en smuk fortælling.

Jeg ser indimellem opslag på Facebook med en tekst a la: "kristent bofællesskab søger roomie." Og jeg kan ikke lade være med at ærgre mig lidt. Der er også kristne fodboldhold, kristne filmklubber og kristne madfællesskaber. Som om ikke-kristne mennesker hverken kan spille fodbold, se film eller koge pasta. Subkulturen er til at få øje på.

I de kristne fællesskaber gør vi jo ofte det samme, som folk i almindelighed gør. På den måde bytter vi rundt på Jesu ord om at være i verden uden at være af verden. En morgen hentede jeg rundstykker og købte en pose med til en kristen familie, som bor på vores vej. Først bagefter slog det mig, at den tredje børnefamilie på vejen vel også spiser rundstykker, selvom de ikke skal til gudstjeneste bagefter.

DELTAG I FÆRRE AKTIVITETER I KIRKEN

En præst fra Etiopien sagde engang til mig, at hvis mennesker skal lære at elske Jesus, skal de kende nogen, som elsker Jesus. Se, hvordan det ser ud. Han var præst i en kirke, hvor der var kommet 3.000 mennesker til tro på få år. Jeg var selvfølgelig ret optaget af at høre, hvordan det var gået til. Derfor spurgte jeg ham om et godt råd, hvortil han grinende svarede: "Try to be nice to people." ("Prøv at være sød mod folk", *red.*) En undersøgelse viste, at 98 procent af de nykristne i hans menighed var blevet kristne via en kristen ven. I det lys er det jo et problem, at jeg lever mit liv i en subkultur.

Jeg har mødt præster, som har bedt folk i deres menighed om at deltage i færre aktiviteter i kirken, fordi de ikke havde tid til at være sammen med deres naboer og kolleger. Måske jeg skulle tage den formaning til overvejelse.

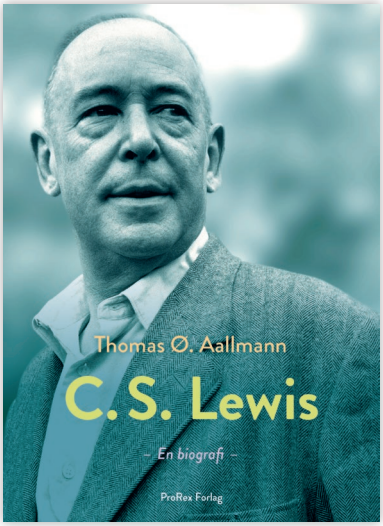

THOMAS Ø. AALLMANN:
C.S. LEWIS – EN BIOGRAFI
PROREX FORLAG 2022
336 SIDER – 249,95 KRONER

Den første danske biografi om en af de mest kendte kristne trosforsvarere i nyere tid.

HENRIK NYMANN ERIKSEN:
HVEM SKABTE BIBELEN?
FORLAGET SEMPER 2022
184 SIDER – 199,- KRONER

Hvordan blev Bibelen til? Henrik Nymann Eriksen fortæller om principperne bag Bibelens tilblivelse.

NYE UDGIVELSER

PETER V. LEGARTH:
BLIV SIDDENDE
LOHSE 2022
296 SIDER – 249,95 KRONER

Peter V. Legarth er professor emeritus og har gennem mange år undervist i teologi på Menighedsfakultetet i Aarhus. Han har udgivet en biografi over sit liv.

Hans kollega Kurt Christensen glæder sig over, at han fortæller så åbenhjertigt både om personlige og historiske forhold.

LM's generalsekretær Søren Skovgaard Sørensen er blevet opløftet over at læse bogen.

"Det er dejligt at få andre vinkler på kirkekampen, end vi normalt har i LM. Det øger helhedssynet," siger han.

LYNN AUSTIN:
SKYGGEJAGT
LOHSE 2022
432 SIDER – 299,95 KRONER

Denne historiske roman følger tre kvinder i deres kamp for frihed, retfærdighed og overlevelse under Anden Verdenskrig.

Nazisternes invasion af det neutrale Holland sender voldsomme rystelser gennem samfundet. Rystelserne rammer den unge kvinde Ans, hendes mor Lena og den tyske jøde Miriam, der er flygtet grov diskrimination og tilfældig vold i Tyskland i håb om en bedre tilværelse i Holland.

Den tyske besættelse skubber de tre kvinder ind i en verden af konstant usikkerhed og svære valg.

INGE BØGEL LASSEN:
UKENDT LAND
LOHSE 2022
272 SIDER – 249,95 KRONER

Ukendt land handler om efterskoleeleven Pernille og hendes jævnaldrende, der forsøger at navigere i livet, mens de kæmper med forelskelser, relationer, perfekthedskrav og tro.

Forfatteren fortæller, at hun har skrevet bogen, fordi hun har oplevet, hvordan de unge konstant skal forholde sig til krav fra mange sider. Samtidig skal de de forsøge at finde ud af, hvem de er, hvad de mener, og hvad de drømmer om inderst inde.

"Jeg håber, at unge kan genkende sig selv i bogen og opleve, at det er i orden, at det er svært indimellem."

Jeg beder bare om, at Jesus må bruge mine udtalelser til noget godt

DET VAKTE STOR KRITIK, MEN OGSÅ **OPBAKNING FRA UVENTET KANT**, DA MENIGHEDSRÅDSFORMAND FILIP AMBROSEN FORTALTE PÅ TV OM SIN HOLDNING TIL KVINDELIGE PRÆSTER.

TEKST NICKLAS LAUTRUP-MEINER **FOTO** PRIVAT

Middelalderlig og kvindefjendsk.

Det skortede ikke på kritik på både sociale medier og på lederplads i landets aviser, da menighedsrådsformanden i Hasle kirke på Bornholm, Filip Ambrosen, på landsdækkende tv i slutningen af august sagde, at kvinder ikke skal være præster:

"Gud har givet os forskellige roller som kvinder og mænd. Og Gud har givet denne rolle til mænd – at de skal være præster. Og så handler det ikke om, at vi synes, damer er dumme," sagde han til DR.

BEDER OM AT JESUS MÅ BRUGE DET

I dagene efter måtte Filip Ambrosen lægge skuldre og ører til meget negativ respons, fortæller han til *Tro & Mission*, men der kom også opmuntringer:

"Det mest overraskende for mig er, at folk, jeg troede var på min side, ikke har sagt så meget. Men jeg har fået en stor krammer fra en kvindelig præst. Hun gav mig sin fulde opbakning. Der er også menighedsrådsmedlemmer og andre præster, der ikke er enige med mig, der har støttet mig. Og folk har skrevet fra andre lande for at sige tak for, at jeg er stået frem med Bibelen i hånden."

Den positive respons glæder menighedsrådsformanden, der til hverdag er vvs'er. Men mest af alt glæder han sig over, at han kunne blive brugt af Gud. Det mindede ham om, da han sammen med sin familie fra 2012-2016 var udsendt som missionærer af Evangelisk Luthersk Mission til Peru.

"Det frustrerer mig også, at jeg ikke kan se, om resultatet bliver mere negativt end positivt. Men jeg har ikke det samlede overblik. Så jeg beder bare om, at Jesus må bruge det til noget godt."

DET ER VIGTIGT, AT HOLDNINGEN KOMMER FREM

Når Danmarks Radio fandt frem til Filip Ambrosen, kom det sig af en undersøgelse, som medieorganisationen foretog en måned tidligere. Her ringede de rundt for at høre holdningerne til kvindelige præster i de danske menighedsråd. Filip Ambrosen fortalte dem sin egen holdning og udtrykte også villighed til at uddybe den, men DR havde på daværende tidspunkt andre planer.

En tirsdag blev han dog alligevel ringet op og spurgt om at deltage i et interview den kommende fredag.

"Jeg sagde o.k., for jeg synes, det er vigtigt, at den holdning kommer frem."

DR interviewede Filip i to timer og et kvarter, og som det er almindeligt i tv-journalistik, klippede de det sammen til nogle få minutter, som de udvalgte, uden at han fik lov at se dem igen. Han kendte heller ikke resten af indslagets indhold, før resten af Danmark så det på tv.

"Jeg mistede overblikket og var egentlig nysgerrig på, hvad jeg havde fået sagt," fortæller han.

I dagene efter han havde været i DR, var der en del journalister fra forskellige medier, der ringede for at få en udtalelse.

"Jeg vidste jo godt, at det var en kontroversiel holdning. Men jeg er overrasket over, hvor mange der ringede."

Han var blevet rådet af en kristen leder til ikke at sige mere, men blot at stå ved sine holdninger. Det råd valgte han at følge.

JESUS ER VIGTIGERE END MIG

Selvom Filip Ambrosen har fået mange positive henvendelser, har det også fyldt meget for ham at være i mediernes søgelys.

"Min hustru og mine venner har kun-

<

Filip Ambrosen er glad for, at han stod frem i medierne med sin holdning til kvindelige præster, selvom det har været hårdt.

»

Det mest overraskende for mig er, at folk, jeg troede var på min side, ikke har sagt så meget.

net mærke, at det tog hårdt på mig, og de har været gode til at bakke mig op. Nu, hvor det er kommet lidt på afstand, føler jeg mig rigtig træt."

Han kunne også godt have håbet, at det ikke var ham, der skulle have været i rampelyset, eller at han ikke skulle have været der alene.

"Men jeg kan godt forstå, at folk ikke stiller sig frem. Jeg mister ikke respekt for folk, der ikke har lyst."

Alligevel er den tidligere missionær ikke i tvivl, da *Tro & Mission* spørger ham, om han kunne finde på at stå frem igen, selvom det kan medføre kritik fra de fleste danskere.

"Jeg kunne godt finde på at gøre det igen. For Jesus er vigtigere end mig. For det handler jo om Jesus."

"Jeg vil være Jesu vidne. Jesus må bruge mig, som han vil. Jeg har bedt helt vildt meget for det, og så må han få det bedste ud af det. Det handler jo ikke om mig. Jeg taler for en sag og for en holdning." ■

SAGEN KORT

En undersøgelse lavet af Danmarks Radio fortæller om dårligt psykisk arbejdsmiljø i folkekirken over hele landet. DR bringer en række historier om emnet i midten af august.

Samme undersøgelse viste, at hver sjette kvindelige præst har været udsat for "kønslig nedgørelse", der både dækker over handlinger og bemærkninger af seksuel karakter såvel som teologisk betinget modstand mod ordningen med kvindelige præster.

I programmet *21 Søndag* den 28. august fortalte menighedsrådsformand Filip Ambrosen hvorfor han mente, at kvindelige præster er uforeneligt med Bibelen.

Få dage før programmet bekendtgjorde otte ud af ti danske biskopper, at de mener, menighedsrådenes mulighed for at fravælge en præst på baggrund af køn skal fjernes.

Biskopperne ønsker dog at fastholde, at menighedsrådene fortsat kan vælge den præst, de ønsker.

Kirkeministeren har til Ritzau fortalt, at hun gerne vil se på sagen, men at hun også har respekt for, hvorfor loven er, som den er.

<

"Det er supersundt for mit eget trosliv at snakke om tlgivelse og Guds ubetingede kærlighed med nogen med en helt anderledes baggrund," siger 35-årige Erik Christensen, der er frivillig i FængselsAlpha.

KRISTENDOMSKURSUS **BAG TREMMER**

HVER ANDEN TIRSDAG TAGER ERIK OG EN GRUPPE ANDRE FRIVILLIGE FRA FORSKELLIGE KIRKER IND **BAG MURENE PÅ HERSTEDVESTER FÆNGSEL** FOR AT VÆRE SAMMEN MED OG FORKYNDE FOR DE INDSATTE.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG **FOTO** KARIN BORUP RAVNBORG, PRIVATFOTO

Klokken er 17.30, og en lille flok besøgende står uden for slusen til fængslet i Herstedvester og venter på at blive lukket ind. Anstalten rummer 166 af landets mest hårdkogte livstidsfanger, mordere og seksualforbrydere og er – til trods for ubåds-Madsens flugtforsøg for to år siden – et af de mest topsikrede fængsler herhjemme.

Det er tirsdag og tid til FængselsAlpha. De besøgende er frivillige fra kirker i Københavnsområdet, som kommer hver 14. dag og mødes med de omkring 35 indsatte, der har meldt sig til at være med. De spiser aftensmad sammen, som er bestilt udefra. Derefter er der lovsang og et kort oplæg med trosoplæring, som bliver drøftet bagefter.

HELT VILDT AT FÅ LOV AT VÆRE MED

"Det er faktisk noget helt særligt at få lov til at være med derude," fortæller Erik Christensen. Han har været frivillig i FængselsAlpha i lidt over syv år og har aldrig været bange for at komme med ind bag murene.

"Selvom det er svære forbrydelser, de dømte sidder inde for, føler vi os aldrig utrygge. De indsatte sætter pris på, at vi kommer. De glæder sig til det, har redt håret og taget deres pæne tøj på og vil gøre meget for at undgå ballade," siger han.

"Det kan godt være, når jeg kommer direkte fra arbejde, at jeg er træt og sulten og også lidt ærgerlig over ikke at skulle se min lille datter på halvandet derhjemme. Men så sker der altså noget helt særligt, når vi først kommer i gang."

For de fleste af fangerne er det med Gud og kirke noget helt nyt. Mange er skeptiske og tvivlende, men møder alligevel op, fordi de er nysgerrige, og en del af dem bliver hængende, fordi de oplever, at der er et godt fællesskab, forklarer Erik.

"Vi har indsatte, som har været med i over ti år efterhånden, og nogle af dem fortæller, at det er det bedste, der er sket for dem i deres liv. De har aldrig før været i et fællesskab, hvor 'venligheden ikke kom med en bagtanke', og spørger efter, hvor de kan finde Alpha henne, når de bliver løsladt. Enkelte finder en kirke og kommer også til personlig tro på Gud. Det er jo vildt skønt, når det sker."

SKRÅLER MED PÅ LOVSANGEN

Efter fællesspisningen bliver der ryddet af bordene og gjort klar til samling. Nogle af de ind-

»

At tale om skyld og tilgivelse og Guds ubetingede kærlighed får bare en helt anden vægt, når vi taler med de indsatte.

<

En lille gruppe af kristne mellem 25-45 år tager ud i fængslet i Herstedvester og holder FængselsAlpha med de indsatte.

satte spiller med i et lille band. To af de andre vil hellere vaske op end synge, så de står for opvasken, mens resten går ind i kirkerummet og synger et par lovsange – oftest fra Fællessang 4.

"Der bliver virkelig skrålet igennem. Det er næsten som at være til landskamp i Parken. I starten, hvis der er mange nye deltagere, skal de lige finde ud af, om det her er noget, man synger med på eller ej. Men det vinder dem typisk, og så synger de ellers med," siger Erik.

Efter et kort indlæg fra en af de frivillige eller en indbudt oplægsholder går man ud i mindre grupper og snakker om, hvad de indsatte har fået ud af det, der er blevet sagt.

"Ofte kan der være noget, der 'trigger' dem, så de siger: 'Det tror jeg godt nok ikke på, det dér!' Det kan også være svært at tale om Gud som en kærlig far, for mange af dem, der sidder inde, har aldrig selv haft en kærlig far. Så må vi prøve at finde nogle andre ord for det."

SUNDT FOR MIT EGET TROSLIV

"Jeg er selv opvokset i en kristen familie, men for mig er det helt vildt sundt at sidde og snakke med nogen med en helt anden baggrund. At tale om skyld og tilgivelse og Guds ubetingede kærlighed får bare en helt anden vægt. Mange af de indsatte ved godt, at de har gjort noget, som mange vil kalde utilgiveligt. Og så sige til dem: 'Jeg ved ikke præcis, hvad du har gjort, men jeg tror faktisk på, at Gud er kærlig nok til, at han vil tilgive dig.' Det er stort for mig at sige det, og det hjælper mig også, når jeg selv kan kæmpe med at tro på, at jeg er tilgivet."

Selv om det koster noget afsavn på hjemmefronten at bruge sine tirsdagsaftener bag murene, glæder Erik sig altid til at komme ud i fængslet.

"Det er supersundt for mit eget trosliv at have de her samtaler. Det er sjældent, jeg selv bliver overrasket over, at Gud er kærlig, for det har jeg altid fået at vide. Men at høre en af de indsatte sige: 'Jamen, passer det virkelig?' Så går det også op for mig, hvor stort det egentlig er," siger han.

"Vi ved ikke altid, hvad der skal til, før folk tager imod Jesus. Ofte er det ikke så meget det, vi siger, men de kigger meget på, hvordan vi er som personer, hvordan vi snakker med dem, og hvordan vi er mod hinanden. Vi må dele ud som sædemanden, og så må Gud gøre resten." ■

FÆNGSELSALPHA

FængselsAlpha blev startet for 16 år siden i Anstalten Herstedvester af Kristine Thiesen og hendes mand, Ulrik, der nu er sognemedhjælper i fængslets kirke. Arbejdet er en del af Københavnerkirkens diakonale arbejde og består af frivillige fra forskellige kirker i området.

MISSIONÆR TIL **FAMILIEARBEJDE I PERU**

Vær med til at opbygge den lutherske kirke i Peru ved at undervise i temaer som familieliv, forældreskab, ægteskab, seksualitet og kommunikation. Arbejdsopgaverne vil blive tilpasset personlige evner og erfaring. Du skal gerne have en uddannelse indenfor psykologi, terapi, pædagogik og/eller sjælesorg.

Ansøgningsfrist: snarest muligt.
Læs stillingsbeskrivelsen på dlm.dk/job/missionaer.
Kontakt gerne missionskonsulent Rebekka Zoll Landkildehus på 30 27 51 36 / internationalejobs@dlm.dk.

Luthersk Mission

COMPOUNDERS

MW Compounders er en dansk børsnoteret investeringsforening. Foreningen er udbyttebetalende og har investeret i 20-30 globale compounder-aktier.

Læs mere på vores hjemmeside: www.mwcompounders.dk

Kontaktpersoner:
Johannes Møller: 61 76 69 05 Dan Wejse: 26 83 37 44

Jakobs Blomster-forum

Farverivej 8, Skjern
97 35 25 21
jakobsblomsterforum.dk

---

penta byg a|s

HOVED- OG TOTALENTREPRISER

pentabyg.dk

Få nyheder om forfulgte kristne

Modtag nyhedsmail hver fredag
Bestil på opendoors.dk/nyt

Scan og bestil

OpenDoors
TJENER VERDENS FORFULGTE KRISTNE

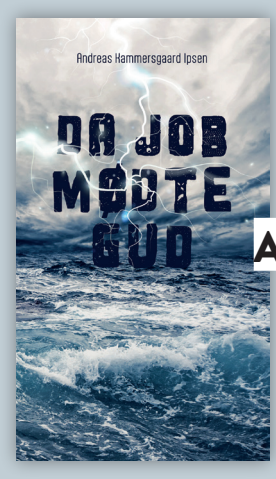

LIVSNÆR TOLKNING AF JOBS BOG

ANDREAS KAMMERS-GAARD IPSEN

Da Job mødte Gud

112 sider | 149,95 kr.

»Andreas Ipsen formår gennem sin udlægning af bogens centrale afsnit at give en sammenhængende og overbevisende tolkning af hele skriftet.

På en sjælden måde formår han at anvende teksten på en livsnær måde, sådan at hans egne og vores kampe genspejles i formidlingen.«

BØRGE HAAHR ANDERSEN, PRÆST OG TIDLIGERE REKTOR PÅ DANSK BIBEL-INSTITUT

Forlagsgruppen Lohse | 7593 4455 | lohse.dk

LMH søger ny højskolelærer

På Luthersk Missions Højskole (LMH) mangler vi pr. 1. januar 2023 en højskolelærer.

Deler du vores værdigrundlag, og brænder for at arbejde med unge menensker? Har du lyst til at undervise i fag som Discipelskab i praksis, Kreativ og Liv & Bagage?
Så læs mere om stillingen på www.lmh.dk/job.

Ansøgningsfrist: 28/10 2022

Ved yderligere spørgsmål kontaktes skolens forstander, Kristoffer H. Enevoldsen (khe@lmh.dk eller 22 41 62 14)

luthersk missions højskole

Ansgarvej 2, 3400 Hillerød | www.lmh.dk

KONFIRMAND KURSUS / 23

25. JUNI TIL 8. JULI

SOLID BIBEL-UNDER-VISNING

NYE VENNER

Tilmelding
åbner d. 3. oktober
kl. 17.00
konfirmandkursus.dk

Kursussteder
Sædding Efterskole
Djurslands Efterskole
Grejsdalens Efterskole
Sydvestjyllands Efterskole

TRO & MISSION
Udgives af Luthersk Mission,
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
dlm@dlm.dk / 48 20 76 60
www.dlm.dk

TRYK
Jørn Thomsen Elbo
Oplag 2.700.
ISSN 2446-4147
ISSN 1601-975X (Tro & Mission online)

ANSV. REDAKTØR
Nicklas Lautrup-Meiner
nlm@dlm.dk / 22 54 02 75

REDAKTION
Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Ole Solgaard, journalist
Amalie Puggaard Poulsen, grafiker

Ideer og artikelforslag modtages gerne på tm@dlm.dk / 48 20 76 80.
Avisens indhold er ikke nødvendigvis udtryk for LM's ledelses holdninger.
Bibelcitater er fra den autoriserede oversættelse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

ABONNEMENT
Danmark: 425 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 200 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og Grønland): 525 kr. pr. år.
Netabonnement: 200 kr. pr. år (unge under 30 år: 110 kr. pr. år)
Alle beløb + 40 kr. i gebyr, hvis man ikke er tilmeldt betalingsservice.
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes oplyst både gammel og ny adresse.

ANNONCER
Annoncer til næste nummer skal være redaktionen i hænde senest fredag den 7. oktober 2022.
Se priser og betingelser på troogmission.dk.

NÆSTE NUMMER
Tro & Mission nr. 13/2022 udkommer 21. oktober.

KODE TIL TRO & MISSION ONLINE
3. kvartal 2022: 2022T&M-3kvt
2. kvartal 2022: 2022T&M-2kvt

STØT LM
Gaver til missionsarbejdet sendes til konto 2230 - 0726496390 eller via MobilePay 66288.
Se også dlm.dk/stoet.

MIKA BAK-SKOVENBORG
MISSIONÆR I CAMBODJA
MBS@DLM.DK

JEG TAKKER FOR, AT **GUD LEDER OG SØRGER FOR OS**

Hvad laver du for tiden?
Jeg undersøger et potentielt nyt arbejde i Battambang. Det er spændende at se, om det kan blive til noget. Gud har i hvert fald ledt mig til det af en grund, men fremtiden må vise hvilken.

Hvad er dine planer for den kommende tid?
Om ikke så mange dage skal jeg til New Zealand i nogle uger med min hustru, Anju. Vi mødes der med min bror og hans kone, samt mine forældre. Min brors kone er fra New Zealand, og vi skal opleve hendes land sammen og samtidig holde en mindre bryllupsfejring for dem. Min bror og Anju er helt tossede med Ringenes Herre, så det bliver nærmest en pilgrimsrejse for dem.

Er der noget, som har glædet dig særligt på det seneste?
Oplevelsen af, at folk, jeg stort set ikke kender, har vist mig tillid og givet mig medansvar. Det har mindet mig om, at når vi viser mennesker ubegrundet tillid, kan det faktisk også have enormt positive konsekvenser.

Er der et forbøns- eller takkeemne, du gerne vil dele?
Bed for en af mine nære venner i Danmark, hvis familie kæmper med sygdom. At familien må opleve sig tryg i Guds hænder, og at Gud må bringe helbredelse.

Tak Gud for, at han har sørget godt for Anju og mig, da vi flyttede til Battambang, og at han fortsat sørger for os.

Hvad laver du i fritiden?
Sidst jeg havde fødselsdag, fyldte jeg 31 år, men jeg spiller stadig PlayStation. Det er dejligt en gang imellem at forsvinde ind i en imaginær verden.

Anju har gang i et stort gør-det-selv-projekt, som indebærer omkring 600 meter pvc-rør, silikone og maling – det hjælper jeg også lidt til med.

Er der et bibelvers, du er særligt glad for?
Matthæusevangeliet 11,28: "Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile."

TRO & MISSION
INDUSTRIVÆNGET 40
3400 HILLERØD

FOTO: NADINE SHAABANA / UNSPLASH

TEMA: **KIRKETUGT**

Tugt er gammeldags. Det siger Den Danske Ordbog i hvert fald. Samme ordbog giver nogle forslag til, hvilke ord man ellers kan bruge, og foreslår "ensretning", "den sorte skole" og sågar "børnemishandling".

Bibelen bruger ikke ordet kirketugt, men taler dog om menighedsopdragelse og udelukkelse af personer, der modarbejder menigheden, og giver retningslinjer for personer, der har en tjeneste i menigheden.

Glemmer vi den side af Bibelen, risikerer vi at underminere Guds vejledning for menneskelivet. Derfor er der i allerhøjeste grad behov for at få støvet det gamle ord af, sat nogle mere positive synonymer på og overveje, hvad det skal have af betydning i vores menighed.

»
Hvis vi ikke handler, når en i menigheden bevidst og åbenlyst lever i synd, ville det være det samme som at sige: 'Vi har ingen grænser her.'
Og det kan hverken vi eller de, der er på vej ind i menigheden, være tjent med.

MICHAEL AGERBO MØRCH, SIDE 24